

tarne razprave aktualnih vprašanj, ne da bi bil oškodovan militarni interes. In potem glede zahteve sklicanja delegacije: »Ne samo Ogrska, temveč tudi Avstrija, kjer ravno tako obstoji ta potreba, bo tu izvajala svojo ustavno ingerenco na vprašanja, ki se ravno tako tičejo njenega obstoja in njene bodočnosti.« Itak kratkega izvlečka iz govora posl. Rakovskega manjka več kot polovica in posebno končne besede: »Ministrski predsednik naj dokaže, da tudi njega navdaja čut vzajemnosti, in naj skliče delegacije. Zunanja politika se mora temeljito izpremeniti, mora biti smotrena, odločna in samozavestna. (Živahno odobravanje).« — V govoru ministrskega predsednika grofa Tisze manjka naslednji odstavek: »Kar se tiče delegacije, bodo gospodje poslanci, če tudi jaz ne povem, pač dobro vedeli, da s strani ogrske vlade ni nobene ovire za sklicanje delegacije. Saj že meseci in meseci razpravljamo v poslanski zbornici, ki ima pravico in eventualno tudi nalogo, da vlado tudi v vprašanju zunanje politike pokliče na odgovor. Potemtakem se celo ne izogibamo kritike z večjo javnostjo opremljene korporacije.« Nato sledi v nam došlem poročilu popolnoma potrjeni medki posl. Rakovskega: »Preskrbite delegacije!« (Nemški original: »Schaffen Sie die Delegationen!« — »Lavoratore!« ga je prevzel: »Convochi le Delegazioni!«) V »Tagespostu« pa citamo ta medki: »Schaffen Sie die Delegationen ab!« torej: »Odpravite delegacije!« — Za Tiszovini besedami, da je ovira za sklicanje delegacij v odgovoriti avstrijskega državnega zbora, manjka za razpoloženje nekaterih madžarskih krogov napram Avstriji velesnačilni medki posl. Szmrecanyja: »Stürzkt hi padet!« — ki ga je grof Tisza le prav nalahno, zelo ljubeznivo pograbil z besedami: »Mislím, da razpravljamo preresna vprašanja, da bi nadaljevali dobrovoljni pogovor.« Potem je pa nadaljeval: »Posl. Rakovszky je dejal, da naj se sklicanje delegacij odredi z ogrskim zakonom. Torej bi se delegacije morale sklicati brez ozira na razmere avstrijskega parlamenta. (Rakovszky zmaguje zanikalno z glavo.) Če gospod poslanec ni rekel tega, sem ga razumel napačno. Potem hočem le ugotoviti, da se ogrska delegacija zaradi njene enostranske naravi ne more sklicati, temveč je, če ne posluša delegacija, tudi ta funkcija, ki je bila po členu XII. iz leta 1867, pod pogojem recipročnosti prenesena na delegacije, ogrski parlament.« Medki na skrajni levi: »Burian naj pride semkaj!« — Po besedah o položaju v Avstriji je dejal grof Tisza: »Ta položaj moremo obžalovati vsi. Ni ga Ogra, ki bi se ga veselil. Vsak Oger more le žetati, da stoji na čelu avstrijskega javnega življenja v vsakem oziru delazmožen in krepak parlament. Obžalujemo sedanjí položaj in upamo, da čim preje nastopi zboljšanje. Toda največjo nepravilnost vidimo v tem, da bi se za desetletja trajajoče kronične neprilichnosti nalagala odgovornost avstrijski vladi ali onemu državniku, ki je sedaj na čelu avstrijske vlade.« Glede zunanje politike naj še zabeležimo tudi izpuščeni Tiszov izrek: »V ostalem pa mislim, da je vendar danes popolnoma nemogoče stvoriti si sodbo o tej politiki.« — Po Tiszovem govoru je se izpregovoril posl. grof Julij Andrássy: »Ugotavljam, da se je moja kritika glede Italije nanašala na naslednje: Grajal sem ono politiko, ki ni mogla zagotoviti miru in se je vendar poniževala. To je bila moja obdolžitev in tega gospod ministrski predsednik ni niti poizkusil izpodbiti.« — Ministrski predsednik grof Tisza: »Na izjavo bi danes v naknadni jasni luči dogodkov pripomnil le, da si mora biti vsak na jasnem, da je bilo nemogoče zagotoviti mir, in da bi bil, če bi bili opustili te ulagajoče korake, ali če bi jih bili storili preje, prišel italijanski napad v obeh slučajih nad nas prej, kot pa bi ga bili mogli odvrniti.« (Klici: Tako je! Vzemičenje na desni, hrup na levi.)

Banfield.

Linjskoladijski poročnik Banfield je bil pred večerajšnjim ob 11½ predpoldne pozvan v Schönbrunn v avdijenco pred cesarja.

Najvišji vojni gospod je mlademu hrabremu mornariškemu častniku, najsrčnejemu letalcu monarhije, naklonil najvišje odlikovanje s tem, da se mu je mogel osebno predstaviti.

Gotovo bo spoštno zanimalo, kako se je razvijal naš junaški letalec, junak Trsta.

Bogomil Banfield je rodem iz Pule. Njegov oče, kapitan lin. ladje, Banfield, je imel v bližini Pule, pri Verudi, posestvo, na katerem je po svojem izstopu iz aktivne službe sam gospodaril. Tu je Bogomir, skupno z dvema bratoma, rastle povsem neovirano. Od dneva do dneva se mu je pogled razširjal preko ob vznožju posestva raztekečega se, neizmernega odprtega morja v vsej njega krasoti: v čudoviti modri brezoblačni, vedri poletnih dni, ob divjanju burje, provzročujočem penjenju morja, ob grozeče tesnobnem valovanju svinecenišvih vodnih gora pod deževnim, otožnost vzbujajočem oblačnim nebom ob dušljivem široku.

Cele dneve je — prepuščen sebi in svojim razmišljanjem — posedel na verudskem skalovju, strmo spuščajočem se v nezasledne globine, in je sanjari tja čez preko azurnomodrih valov v brezkrainost, ali je prisluškoval pevanju in šumenju v zapadnem vetru tiho šepetajočih valov in valčkov v duplinah, ali pa se je stresal ob grmenju in bobnenju valov, butajočih za hišo visoko v skalnate stene. Tu, na verudskem obrežju, je pač tej, za velika dela določeni duši narava vdahnila brepenenje po mornariškem poklicu, ljube-

zen do morja in nagon k velikemu, silnemu. Današnji Banfieldovi čini in podjetja imajo vedno na sebi značaj silnega. In kako naj bi bilo tudi drugače? Saj je že kot šestleten, v svobodnem življenju narave utrjen dečko rešil človeku življenje! Skoro neverjetno se zdi to. In vendar: šestletni Bogomir je nekoč na svojem pohajkovanju na obrežju pri Verudi opazil kopajočega se moža, borečega se — ker ni znal dobro plavati — z valovi. Bogomir je skočil v morje in je spravljal potaplajočega se na obrežje.

Mladi Banfieldi so bili razposajena troperesna detelja, strah vse mladine v Puli in nje okolici. Mladostne objestnosti, ki so jim čisto donosale občutne kazni od strani zelo strogega očeta, so dosegle precejšnje število. Le strogo strahovanje je moglo pomagati tu.

Tako je Bogomir leta 1901. odšel v vojaško nižjo realno v St. Pöltnu in od tu je prišel l. 1905. v marnariško akademijo na Reki. Kot mornariški kadet, a tudi že kot gojenec vojaških zavodov, je Banfield vse svoje ure počitka posvečal športu, igri tenisa, nogometni igri in lovu. Kmalu si je posebno v igri tenisa pridobil številne prvih daril. V letu 1912. se je Banfield prijavil k letalski službi, je absolvirala letalski tečaj v Dunajskem Novem mestu in Fischamendu ter je položil izpit pilota in vojnega pilota. V nadaljnjem izpopolnjevanju svojega znanja in izkušnje se je mudil dlje časa v Parizu in v ostalem inozemstvu, in hladnokrvnostjo. Žal, da mu je neki vzlet, izveden ob najtežavnejših zračnih okoliščinah, prinesel težko nezgodo. Povodom nekega obiska pokojnega prestolonaslednika v Puli je Banfield vzletel. Pri nekem zaobratu ga je hud sunek vetra pritisnil na vodo. Aparat se je prekopicnil in povzročil Banfieldu dvakraten kompliciran prelom spodnje priščali. Ta nesreča ga je za dvanajst mesecev priklenila na posteljo. Vključ največjim telesnim bolečinam in duševnem trpljenju — ker je bilo izprva neodločeno, je-li bo potrebna amputacija — se je Banfield bavil izključno in najtemeljiteje le s strokovnotehničnimi časopisi o letalstvu, da je sledil obnavljanjem in novostim na tem polju.

Banfield je danes prvi mornariški letalec po letalski stopnji. Začetkom vojne so ga komandirali v Boko Kotorsko, kjer je sodeloval na postavljanju letalske postaje. Že na tem mestu je Banfield vršil največje čine. Kot prvi je uprizoril pomoč ne vzlete, kakršnih do tedaj niso izvajali in so jih smatrali za nemogoče. Njegovi poletji preko Lovčena, poškodovanje in razdevanje tamošnjih artiljerijskih postojank, mnoge akcije proti Baru, ob katerih je s polnimi zadetki razdeljal tudi železnice preko Satormanskega prelaza tako, da je moral sovražnik rabiti mnogo časa za popravilna dela in vzpostavno rabnost železnice, več napadov na bližajoče se francoske brodogradnje — so začetkom vojne prvikrat raznesli njegovo ime v svet.

V januarju 1915. je bil Banfield odpovedan v Pulo. Po izbruhu vojne z Italijo je izvajal od vsa tista poznana podjetja proti Jakinu, Rimini in Benetkam, ki so ga že tedaj napravila v strah za naše nekdanje »zaveznike«. Potem se mu je poverila postavitev letalskega oporišča v zalivu tržaškem. Od tu je skozi štiri mesece, vedno z največjim uspehom, napadal vso soško fronto, motil dela iz popolnitev sovražnih artiljerijskih postojank, razrušil več in sestrili štiri privezne balone. Po kratkem oddeljenju v Pulo se mu je dne 23. junija t. l. po neštevilnih, ob pojavljanju sovražnih letalcev uprizorjenih vzletih — ki pa niso nikoli dovajali do boja, ker so sovražni letalci vsikdar zbežali, ko se jim je Banfield prikazal — posrečilo, da je francosko povodno letalo F B A 12 presretil, je prisilil v boj in je sestril. Že za jutra naslednjega dne je v tržaškem zalivu strmoglavil drugega sovražnega letala. Kasneje so Banfield in njegovi letalci skoro vsak dan, če je le vreme dopuščalo, vprižarjali pomočne napade na sovražne artiljerijske postojanke, militarične objekte, železniška križišča, letališča, kakor tudi na sovražne etapne postaje, in so se ti napadi raztezali celo do Trviža in Padove. Potem so sledili sovražni letalski napadi 1., 6. in 14. avgusta, ko je Banfield ob vsakem sestril po eno sovražno letalo, ob zadnjem celo dve. V povračilo za te napade so sledili znani napadi Banfielda in njegove skupine na Benetke, pri katerih se je enemu njegovih aparatov pod vodstvom fregatnega poročnika Fischera in opazovalca, mornariškega kadeta barona Bleylebena, posrečilo, da je letalsko lopo v Campaltu tako v polno zadel, da sta bila po eksploziji uničena lopa in v njej nahajajoče se letalo. Glasom poročil v italijanskih listih je škoda, provzročena po teh napadih, iznašala 12 milijonov lir in je bila predljudica bombazevine poleg kolodvora popolnoma razdejana.

Banfield je izvršil že velike stvari. In vendar: kako skromen se kaže ta junak! Kako skromno ocenjuje svoja lastna dela! Po njegovem mnenju niso nič drugega, nego uspehi seveda najvestneje izvrševane dolžnosti. Za vnanost se Banfield nič ne meni. Vse njegovo bistvo je prežeto po globokem čutu dolžnosti, ki se vzpenja do najvišjega samozrtvovanja. Zato je Banfield ljubljenc vse vojne mornarice, pri starem in mladem, od poveljnika mornarice do zadnjega njegovih mornarjev. Pri tem je najboljši tovariš, nesebičen in pripravljen za pomoč v vseh položajih življenja.

Tudi brata Banfieldova stojita na južno-zapadni fronti. Starejši brat Karel se je

že mnogokrat odlikoval. Tako je nedavno pri nekem naskoku kot začasni bataljonski poveljnik izvojeval svoj največji uspeh in je bil za to odlikovan z redom železne krone III. vrste. Edina sestra Banfieldova je poročena z nekim višjim častnikom kopnene vojske.

In ta železno-trdni junak, grozni strah za nasprotnike, ima mehko čustveno srce. Z naravnost ganljivo otroško ljubeznijo se oklepa svoje stare matere, ki jej, kolikor le more, skupno z bratoma in sestro, lepša večer življenja.

Aprovizacijske stvari.

CENE ČRNEGA VINA.

Aprovizacijska komisija je določila sledeče prodajne cene za črno vino:

V notranjem užitniškega pasu: Cena na debelo za gostilničarje in krčmarje K 2 liter; cena na debelo za domačo porabo K 2'08 liter; cena na debelo za vino v steklenikah K 2.12 liter; cena gostilen, krčem in vinotokov v lastnih lokalih K 2'32 liter; cena za hotele in restavrate K 2'56 liter. — Izven užitniškega pasu: Cena za gostilničarje in krčmarje K 2'24 liter.

Domače vesti.

Na tirolskem bojišču je padel 13. t. m. kadet v nekem lovskem bataljonu, gosp. Alojzij Soban, c. kr. carinski uradnik. — Okoli 11 ponoči ga je zadela smrtonosna krogla v prsi in bil je takoj mrtev. Padel je pri naskoku, na čelu svojega roja. Pokojnikov soprogi je sporočil to brdko vest pokojnikov stotniški poveljnik, ki poudarja, da je bil pokojnik mož-poštenjak in vrl tovariš, in da ga je kot takega doletela smrt junaka. Pripominjamo, da je bil pokojnik vrl Slovenec, ki tudi na bojišču ni mogel pogrešati našega lista. Bila mu lahka daljna tuja zemlja, njegovi globoko užaloženi rodbini pa naše najodkritosrčnejše sožalje.

Izreden slučaj. Slovenski rojak Anton Jamar, c. k. poštni poduradnik iz Opatije, je služboval pri nekem c. in kr. bataljonu prostovoljnih strelcev kakor četovodja, a je bil 18. t. m. povišan v poročnika, ter dodeljen obrežnemu obrambnemu oddelku.

Soglašamo. — Sušaskim »Narodnim Novinam« je nekdo priporočil, naj bi v listu postavljali velike in senzacionalne napise, ker bi potem list gotovo imel več odjemalcev. Uredništvo odgovarja: »Zahvaljujemo se na tem nasvetu in radi verujemo, da bi se prodala kaka stotina izvodov več, če bi storili tako. Ali — vendar ne storimo. In sicer zato ne, ker smo v prvi vrsti nasprotniki krika in senzacije, a v drugi vrsti smo na stališču, da širokih narodnih slojev ni smeti zaslepljati in zavajati s kričnimi in velikimi naslovi, ampak, da jim treba dajati čim več zdravega in resnega čitva. Na kratko rečeno: mi nismo za izkoriščanje nenakega človeka, marveč nam je do tega, da ta neuki ne bo žrtve nikogar navilhanosti in zvičajnosti.«

— Naj pripomnimo par besed. Kot splošno pravilo velja nazor reškega lista in je njegovo stališče pravilno in koristno. Samo bi mi menili, da vsako in tudi najlepše pravilo mora dovoljevati izjeme. Veliki in kričasti naslovi, če važnost in pomembnost stvari pod njimi ne odgovarjajo pričakovanjem, ki jih napisi vzbujajo — je res nehotno zavajanje in varanje. V izrednih slučajih pa, ko gre za res važne vesti, je ne le dopustno, marveč zelo tudi potrebno, da listi tudi s primernimi napisi opozarjajo občinstvo na dogodke. Mi se držimo tega pravila.

»Kozine. Za dan 20. t. m. je bil napovedan lep koncert. Vsed slabega vremena se je prenesel na prihodnjo nedeljo, dne 27. avgusta 1916., koncert, ki ga priredi c. kr. železniška stotinja Herpelje-Kozina na vrtu Dreherjeve zaloge. Koncert bo obsegal jako obširen in najzanimivejši spored. — Vstopnina je 40 v za odrasle; 20 v za otroke. Mrzlih jedil, sladkarij in pijač bo na razpolago. — Čisti dobiček je namenjen našim vrlim soškim bojevnikom. Z ozirom na blagi namen naj nihče ne zamudi dne 27. t. m. priti na Kozino k velikemu koncertu. Zabave bo dovolj! Za srečolov je priglasihi nad 300 krasnih dobitkov. — V slučaju slabega vremena se bo zabava vseeno vršila in sicer v Dejakovi hiši v Herpeljah (nasproti gostilne Križman).

Vodstvo Ciril-Metodovega vrtca pri Sv. Ivanu naznanja, da bo v nedeljo, 27. t. m., na vrtu »Narodnega doma« sklep šolskega leta, ozir. počitniških tečajev z otroške prireditelje v korist »Oskrbovalnici vojnih sirot« in »C. M. Družbi«. Otroci bodo nastopali v raznih točkah, zatem bodo po-

goščeni z malinovcem in kruhom. Zato prosimo tem potom naše dobre svetoivanske in druge gospe — razume se, da tudi gospodje niso izključeni — da podare našim malčkom kaj belega kruha ali biškotov. Večina — skoro vsi — so revni; zato jim bo košček belega kruha prava sladica. Upamo, da se tudi slovensko občinstvo udeleži te prireditve v obilnem številu, tako, da bodo mali in veliki in nedolgi popolnoma zadovoljni.

Iz ruskega vojnega ujetništva so došli v c. in kr. rezervno bolnico v Litmericah sledeči slovenski invalidi: Emil Fischer pp. 88., Andrej Juhard dom. pp. 27., Friderik Serahen pp. 58., Matija Stanko dom. pp. 27. in Anton Draščič dom. pp. 5.

Mešna zastavljalnica. Jutri, 26. t. m., od 9 dop. do 3 pop. se bodo prodajali na dražbi razni za zapadli nedragoceni predmeti (razno perilo) serije 137, zastavljeni meseca junija 1915. na modre listke.

DAROV.

Za Rdeči križ daruje g. J. Tavčar 10 K. Svetoivanski podružnici CMD je daroval g. Franc Miheli »Francel s Planovega« 5 kron namesto cvetja na grob deklici Vesni Kraljevi in g. And. Ličen 2 K.

Poslano*)

Preklic.

Podpisana preključem in obžalujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekla dne 22. avgusta proti gosp. Franc Krombergerju. Trst, 24. avgusta 1916.

VALENTINA TOMŠIČ, rojena v Knežah.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu veleza zakon.

ČESKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova) uzorna češka gostilna v Trstu se nahaja v ulici delle Poste štev. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte, Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Štokova trgovina, ulica Molino piccolo 19, sprejme fanta-vežbenika. 479

Kupujem cunje po 50-60 v.n., volno, bombaž, pokrivala, žaklje, kovine Ulica Belvedere 81. 569

Milo zeleno trdo dobre vrste proda se po K 4.60. Skladišče ulica della Zonta 7, vog. 1 ulice Carintia. 568

Prodajo se 3 šivalni stroji (Singer) po 32 K. Posravljanja po zmeranih cenah. Piazza dei foraggi 190, I. nad., Rocol. 567

Kopališče V. Gelsi št. 14. Kopal v banji, v kopal, kopal v mineralni in umetni vodi, sedeča kopal. Vsi prostori so disinficirani. Odprto, vsako sredo, petek, soboto in nedeljo od 8 jutraj do 8 zvečer. Ob praznikih do 3 popoldne. 570

Kette & Malalan na Opčinah naznanjata svojim cenj, odjemalcem da imata veliko množico belega in črnega vina na razpolago. Cenelj zmerne. 545

15letna deklica, ki je že služila v trgovini, išče mesto v kakti trgovini v svrhu nadaljnjega učenja za prodajalko. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 565

Mehilarna soba s prostim vhodom in z uporabo kuhinje se odda v najem. Ulica Commerciale 14, I. nadstr. 1057

Z vojno šartilove moke dobi se izoboren in cen šartil (Kugelhupf). Zavitek 60 vin. pri naroči 100 zavirkov po 60 vin. razpošilja A. Zajec, Ljubljana, Dunajska cesta 14. 476

Kupujem cunje, volno, bombaž, volnena in vatirana pokrivala in volnene pletene srjace Prihajam tudi na dom. Zaloga Settefontane štev. 45. 475

Kupujem volno, železo, lito železo, bombaž in žaklje vsake vrste. — Trst, ulica Barriera vecchia 27. Prihajam tudi na dom. 407

Žaklje vsake vrste kupuje prva slovenska trgovina, Jakob Margon, Trst, ulica Solitaria 21 (pri mestni bolnišnici). 566

Milo po K 3.80 in višje je na prodaj večja množina v ulici Valdirivo št. 29. 563

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijevе podpetnike, razni gumbi, denarnice, inazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisemski papir, kopirni svinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krena za brado, žlice, razna rezila, robal, mražice za brko, platenina, arajce, spodnje blazne, oglečala, ustaice, razne glavničke, zaponke »Patent Knopie« in drugo predi. JAKOB LEVI, ulica S. Nicolo štev. 19. 63

V tugopolni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, tudi v imenu ostalih sorodnikov, prežalostno vest, da je naš preljubljeni soprog, oče, sin, oziroma brat, gospod

ALOJZI SOBAN

c. kr. carinski uradnik

zadet od sovražne kroglice dne 13. avgusta 1916 na tirolskem bojišču izdahlil svojo blago dušo.

Bodi mu lahka zemlja tuja!

TRST, 25. avgusta 1916.

KRISTINA SOBAN — žena.

Alojzija Soban — hči.

Josip Soban, oče. Frančiška Soban, mati. Jožef, Franc, bratje. — Matilda, Frančiška in Judita, sestre.

Hranilnica in posojilnica v Marezigah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

bode imela svoj

redni občni zbor

v nedeljo, dne 3. septembra 1916. ob 4 pop. v občinski hiši v Marezigah.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva in odobritev račun-skega zaključka in bilance za l. 1915.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Na obilno udeležbo vabi člane

Načelstvo.

Opozarjamo na §. 33. pravil, da se v slučaju nesteklenosti vrši občni zbor uro pozneje brezpogojno.

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za notranje, nerodne in otroške bolezni (blizu cerkve sv. Antona novega).

KAVA.

— KONSERVNA KAVA V KOKAH. — Gotova in pripravljena slad a kava.

NAVODILO.

Kocka se skuha v ½ litra vode, nato se posoda pokrije 2 minuti ter se pusti da se poleže, nakar je kava pripravljena.

Samo poskus. — 1000 pripravilnih spravek.

1 kg stane K 5.50. 1 postni zaboj 5 kg K 25.— 1 originalen zaboj 10 kg K 230.— Pošiljate po povzetju ali proti predplačilu. — Originalni zaboji samo proti predplačilu.

IVAN UFER, Ljubljana 7. Mesni trg 13.

TVRDKA

REMINGTON

delniško društvo pisalnih strojev z omen. zav.

se je preselila

v ulico Maria Teresa št. 13 I. nadstr.

in je dopolnila svojo zalogo

pisalnih strojev, Amerikanskega pohišva z

raznovrstnimi priklčinami.

Tvrška ima svojo mehanično delavnico za vsako poprav-

ljanje in šolo za strojepis.

Danes dan prodaje odrezkov

M. WEISS - Trst
CORSO 7-9